

ด่วนที่สุด

ที่ ทก ๐๑๐๐.๔/๗๒๓

รพ. 147
วันที่ 16 พ.ย.
เวลา 16.15 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ4376
รับที่ : ธ1534/55 2 700
วันที่ : 16 ก.พ. 55 เวลา : 9:26

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานเพื่อรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมของประเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๗๐๕๔ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๙๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๔
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๐๗๗ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๒/๙๔๔ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๒. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่ ๕๒๐๐/๒๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕

ด้วยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินงานเพื่อรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมของประเทศมาเพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓)

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในเอกสารที่อ้างถึง ๑-๓ โดยลำดับดังนี้

๑.๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแนวทางในการรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมสองตำแหน่งตามที่กระทรวงฯ เสนอ คือ ๑) ตำแหน่งวงโคจรดาวเทียม

/๑๒๐ องศา...

๑๒๐ องศาตะวันออก เห็นควรเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อให้มีการจัดหาดาวเทียมสื่อสารที่มีย่านความถี่ต่างๆ เช่น KU-Band C-Band X-Band หรืออื่นๆ ที่เหมาะสม โดยให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัด ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน ๒) ตำแหน่งวงโคจรดาวเทียม ๕๐.๕ องศาตะวันออก เห็นควรให้ดำเนินการจัดหาดาวเทียมด้วยการให้สัมปทานภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และสำหรับตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมที่ ๑๒๖ องศาตะวันออกและ ๑๔๒ องศาตะวันออก ให้กระทรวงฯ ศึกษาความจำเป็นเหมาะสมของการใช้ประโยชน์ และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีมีมติ ๑) รับทราบผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมที่ ๑๒๐ องศาตะวันออก และการดำเนินงานเพื่อรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมที่ ๕๐.๕ และ ๑๒๐ องศาตะวันออก ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และ ๒) เห็นชอบแนวทางการรักษาตำแหน่งวงโคจรที่ ๑๒๐ องศาตะวันออกและมอบหมายให้กระทรวงฯ ประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนโดยให้พิจารณาผลประโยชน์ของรัฐเป็นหลักและนำเสนอคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการต่อไป

๑.๑.๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมที่ ๑๒๐ องศาตะวันออก และให้กระทรวงฯ เร่งจัดทำเอกสารข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วส่งให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องเหมาะสม

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมาของกระทรวงฯ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขอรายงานผลการดำเนินการเพื่อรักษาตำแหน่งวงโคจรที่ ๕๐.๕, ๑๒๐, ๑๒๖ และ ๑๔๒ องศาตะวันออก ตามมติคณะรัฐมนตรีในข้อ ๑.๑ ดังนี้

๑.๒.๑ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้จัดทำเอกสารข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วส่งให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ แล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงฯ แล้วรายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ มีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) ขณะนี้ยังไม่มีการจัดทำหรือดำเนินการใดๆ ที่นำไปสู่การจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือหรือลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการขั้นตอนของการรักษาตำแหน่งวงโคจรที่ ๑๒๐ องศาตะวันออกจึงยังไม่มีประเด็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับมาตรา ๑๙๐ ดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับบันทึกสรุปการประชุมประสานงานดาวเทียม ครั้งที่ ๑๑ ระหว่างกรมไปรษณีย์โทรเลข

/กับ Radio Regulatory...

กับ Radio Regulatory, Ministry of Information Industry แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนว่า บันทึกสรุปการประชุมที่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๙ และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จะมีลักษณะ (ก) บันทึกสรุปการประชุมมีลักษณะเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศโดยเป็นการกระทำทางกฎหมายที่ทำขึ้นตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปเพื่อให้เกิดข้อตกลงการปฏิบัติตามข้อจำกัดในการใช้งานความถี่ที่ทั้งสองประเทศได้ตกลงไว้ (ข) ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการลงนามโดยผู้แทนของหน่วยงานระดับอำนาจการของรัฐบาล (Administration) ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) ทั้งของฝ่ายไทยและฝ่ายจีน (ค) จัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานรัฐของทั้งสองฝ่ายซึ่งกระทำในนามของรัฐ (ง) เป็นบันทึกสรุปการประชุมซึ่งทำขึ้นระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีได้มีข้อกำหนดให้อยู่ภายใต้กฎหมายภายในของรัฐใดรัฐหนึ่งจึงต้องตกอยู่ในบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยที่บันทึกสรุปการประชุมดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องควรเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน

๒) สำหรับบันทึกสรุปการประชุมฯ ดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นเบื้องต้นว่ามีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดขั้นตอน ข้อจำกัด และรายละเอียดการประสานงานความถี่ดาวเทียมในอวกาศ ซึ่งโดยหลักพื้นฐานในทางกฎหมายระหว่างประเทศแล้วถือว่า อวกาศมีสถานะเป็นบริเวณพื้นที่ระหว่างประเทศที่รัฐใดๆ ไม่อาจอ้างอธิปไตย หรือเข้าถือครองเป็นเจ้าของได้ โดยรัฐทั้งปวงมีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์ได้อย่างรับผิดชอบภายในขอบเขตเท่าที่ไม่เป็นการรบกวนสิทธิของรัฐอื่นๆ ดังนั้น บันทึกสรุปการประชุมฯ จึงไม่เป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ

๓) ในส่วนของสารัตถะโดยรวมของบันทึกสรุปการประชุมฯ กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า เป็นเรื่องการดำเนินการทางเทคนิคเพื่อป้องกันการรบกวนกันระหว่างข่ายงานดาวเทียมของประเทศคู่ภาคี จึงเห็นว่าไม่น่าเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญที่ต้องเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อน

/ดำเนินการให้...

ดำเนินการให้มีผลผูกพัน อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้
วินิจฉัยซึ่งส่วนราชการจะต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณา
ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้มีหนังสือแจ้งสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อรับทราบข้อคิดเห็นของกระทรวงการต่างประเทศดังกล่าวเมื่อ
วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ แล้ว

๑.๒.๒ การดำเนินงานเพื่อรักษาสิทธิของตำแหน่งวงโคจรที่ ๕๐.๕ และ
๑๒๐ องศาตะวันออก กระทรวงฯ ขอรายงานผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ตำแหน่งวงโคจรที่ ๑๒๐ องศาตะวันออก ขณะนี้สำนักงาน
กสทช. ได้ดำเนินการประสานความถี่สำหรับตำแหน่งวงโคจรที่
๑๒๐ องศาตะวันออกกับหน่วยงานกำกับดูแลของเขตบริหาร
พิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Office of the
Telecommunications Authority: OFTA) เรียบร้อยแล้ว โดย
สามารถจัดหาดาวเทียม THAICOM-120E มาวางที่ตำแหน่ง
ดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑
มกราคม ๒๕๕๕ กสทช. ได้ดำเนินการแจ้งการนำดาวเทียม
THAICOM-120E ขึ้นใช้งาน (Bringing Satellite Network into
Use) ต่อสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) เพื่อเป็นการ
รักษาสิทธิการใช้งานในวงโคจรดาวเทียมที่ตำแหน่ง ๑๒๐ องศา
ตะวันออกตามกฎหมายข้อบังคับวิทยุคมนาคม (Radio Regulations) ของ
ITU แล้ว รายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒) สำหรับตำแหน่งวงโคจร ๕๐.๕ องศาตะวันออก หากมีผลคืบหน้า
ประการใด กระทรวงฯ จะได้นำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบอีก
ครั้งหนึ่ง

๑.๒.๓ สำหรับการรักษาสิทธิของตำแหน่งวงโคจรที่ ๑๒๖ และ ๑๔๒ องศา
ตะวันออก กระทรวงฯ ได้ดำเนินการสอบถาม กสทช. รวมทั้งผู้ประกอบกิจการดาวเทียมสื่อสารของไทย
แล้วมีข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) ที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่เคยนำดาวเทียมขึ้นใช้งานที่ตำแหน่ง
๑๒๖ และ ๑๔๒ องศาตะวันออก ซึ่งเอกสารข้ายสื่อสาร
ดาวเทียม (Filing) ที่ยังคงมีสถานะอยู่จริงในปัจจุบันตาม
กำหนดเวลาการนำขึ้นใช้งานของดาวเทียม ได้แก่ เอกสาร
Filing ของข้ายสื่อสารดาวเทียม THAICOM-N4 ที่ตำแหน่ง
๑๒๖ องศาตะวันออก และเอกสาร Filing ของข้ายสื่อสาร
ดาวเทียม THAICOM-G3K และ THAICOM-N5 ที่ตำแหน่ง
๑๔๒ องศาตะวันออก
- ๒) สำหรับการประเมินความเป็นไปได้ในการใช้งานตำแหน่งวงโคจร
ทั้งสองนั้น เนื่องจากตำแหน่งที่ ๑๒๖ มีดาวเทียมต่างประเทศ
ใกล้เคียง อาทิ ณ ตำแหน่ง ๑๒๕ องศาตะวันออกมีดาวเทียม

Sinosat-6 ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และตำแหน่ง ๑๒๔, ๑๒๗.๙ และ ๑๒๘ องศาตะวันออก มีดาวเทียม Jcsat-6, Jcsat-12 และ Jcsat-10 ของประเทศญี่ปุ่นตามลำดับ สำหรับ ตำแหน่งที่ ๑๔๒ องศาตะวันออก มีดาวเทียมต่างประเทศ ใกล้เคียงที่ใช้งานจริงอย่างหนาแน่น อาทิ ณ ตำแหน่ง ๑๔๐ องศาตะวันออก มีดาวเทียม Express-AM3 ของประเทศ สหพันธรัฐรัสเซีย ตำแหน่ง ๑๔๒ องศาตะวันออก มีดาวเทียม Apstar-1 ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และตำแหน่ง ๑๔๐.๑, ๑๔๓ และ ๑๔๔ องศาตะวันออก มีดาวเทียม MTSAT-1 Kizuna Winds และ Superbird-7 ของประเทศญี่ปุ่นตามลำดับ โดยดาวเทียมทั้งหมดนี้เป็นดาวเทียมที่มีการใช้งานจริงภายใต้ เอกสาร Filing ที่มีลำดับสิทธิ (Priority) สูงกว่าเอกสาร Filing ของประเทศไทย ดังนั้น ยังไม่มีแนวโน้มหรือความชัดเจนที่ ประเทศไทยจะสามารถประสานงานความถี่กับชายฝั่งสื่อสาร ดาวเทียมต่างประเทศใกล้เคียงดังกล่าวได้เป็นผลสำเร็จ

๓) หากประเทศไทยยังไม่มีแผนการใช้งาน ณ ตำแหน่งที่ ๑๒๖ และ ๑๔๒ องศาตะวันออกที่ชัดเจน การรักษาตำแหน่งดังกล่าว สามารถดำเนินการส่งเอกสาร Filing ใหม่เพิ่มเติมเมื่อเอกสาร เดิมใกล้หมดอายุ และประสานงานความถี่เมื่อมีแผนการใช้งาน รองรับก่อนนำดาวเทียมขึ้นใช้งาน ณ ตำแหน่งวงโคจรดังกล่าวต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

ที่ผ่านมา กระทรวงฯ ได้ดำเนินการรักษาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมที่ ๕๐.๕ และ ๑๒๐ องศาตะวันออก ตามมติคณะรัฐมนตรีและมีความคืบหน้าในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่ง วงโคจรที่ ๑๒๐ องศาตะวันออก ซึ่งจากผลการประชุมประสานงานความถี่ในระดับต่างๆ ได้แก่ระดับ หน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) ระหว่างสำนักงาน กสทช. กับหน่วยงานกำกับดูแลของเขตบริหารพิเศษ ฮองกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Office of the Telecommunications Authority: OFTA) เมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ เขตบริหารพิเศษฮองกง รวมทั้งการประชุมประสานงานความถี่ใน ระดับปฏิบัติการของภาคเอกชนระหว่างวันที่ ๑๔-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มีการ บรรลุข้อตกลงการประสานงานความถี่ของข่ายงานดาวเทียมไทยคมที่ตำแหน่ง ๑๒๐ องศาตะวันออก เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ กสทช. ได้ดำเนินการแจ้งการนำดาวเทียม THAICOM-120E ขึ้นใช้งาน (Bringing Satellite Network into Use) ต่อสหภาพโทรคมนาคมระหว่าง ประเทศ (ITU) เพื่อเป็นการรักษาสีทธิการใช้งานในวงโคจรดาวเทียมที่ตำแหน่ง ๑๒๐ องศาตะวันออกตามกฎหมาย ข้อบังคับวิทยุคมนาคม (Radio Regulations) ของ ITU ซึ่งเป็นที่ยุติแล้วว่าประเทศไทยสามารถรักษาสีทธิการใช้งานตำแหน่งวงโคจรที่ ๑๒๐ องศาตะวันออกไว้ได้

/๓. ความเห็นของ...

๓. ความเห็นของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตำแหน่งวงโคจรที่ ๑๒๐ องศาตะวันออก ประเทศไทยสามารถรักษาไว้ได้แล้ว ดังนั้น ขั้นตอนต่อไปกระทรวงฯ จะประสานกับ กสทช. เพื่อเร่งรัดการออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลและการอนุญาตการใช้คลื่นความถี่ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานเพื่อรักษาตำแหน่งวงโคจรที่ ๕๐.๕, ๑๒๐, ๑๒๖ และ ๑๔๒ องศาตะวันออก ตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นาวาอากาศเอก

(อนุชิต นาคทรพรพ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๘๗๕

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๐๒๗

E-mail : -